

ЗАЯВА
про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки
Стратегії розвитку Балаклійської міської територіальної громади на 2024-2027 роки та
Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Балаклійської міської територіальної
громади на період до 2027 року

1. Замовник СЕО

Балаклійська міська військова адміністрація Ізюмського району Харківської області,
м. Балаклія, вул. Захисників України, 18, Ізюмський район, Харківська область, 64207.

е-mail адреса: balgorsvet@ukr.net

Контактні телефони: +380 (57) 492-07-16, +380 (57) 492-07-17

2. Вид та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Проект Стратегії розвитку Балаклійської міської територіальної громади на 2024-2027 роки та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Балаклійської міської територіальної громади на період до 2027 року (далі - Стратегія та План заходів) є документом державного планування місцевого рівня і передбачає вирішення спільних проблем і реалізації спільних завдань соціально-економічного характеру, раціонального використання ресурсного потенціалу, створення комфортних умов життя населення, забезпечення екологічної безпеки та згуртованості громади.

Стратегія розвитку територіальної громади покликана об'єднати зусилля усіх зацікавлених сторін - місцевих мешканців, бізнесових структур, влади, громадських активістів - задля забезпечення місцевого економічного та соціального поступу через використання стратегічних переваг громади. Стратегічні цілі Стратегії:

Стратегічна ціль 1. Розвиток людського капіталу шляхом створення умов для освіти, культури, особистого розвитку та згуртованості громади.

Стратегічна ціль 2. Інноваційний сталий розвиток шляхом забезпечення інвестиційної привабливості громади.

Стратегічна ціль 3. Розбудова інфраструктури громади для забезпечення високої якості послуг місцевої спільноти.

Стратегічна ціль 4. Безпечний розвинений простір зеленої трансформації, який ґрунтується на природних ресурсах та інноваційних технологіях.

Проект Стратегії та Плану заходів розроблено відповідно до Законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стратегічну екологічну оцінку», а також з урахуванням Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265.

Стратегія узгоджується з стратегічними і оперативними цілями стратегічних документів державного та регіонального рівня: Оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 року № 490) та Стратегії розвитку Харківської області на 2021 - 2027 років.

Також досягнення цілей та завдань Стратегії та Плану заходів здійснюватиметься з дотриманням вимог та засад низки документів державного рівня, які регулюють та/або визначають вектори розвитку складових довкілля. Серед них:

- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII;
- Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р);
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року № 1264-XII;
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року № 2059-VIII;
- Закон України «Про екологічну мережу України» від 24 червня 2004 року № 1864-IV;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16 червня 1992 року № 2456-XII;
- Водна стратегія України на період до 2050 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.11.2022 № 1134-р);
- Енергетична стратегія України до 2050 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р);
- Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.09.2019 № 688-р);
- Державна стратегія управління лісами України на період до 2035 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р);
- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р) та ін.

3. Те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (стаття 2) регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі, крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в місці, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень.

Стратегія визначає концептуальні стратегічні цілі, оперативні цілі і завдання перспективного розвитку Балаклійської міської територіальної громади, і не містить конкретних проєктів здійснення господарської діяльності, та не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів. Водночас План заходів включає низку ідей проєктів виконання завдань для реалізації стратегічних цілей, серед яких можуть бути проєкти, що відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до

прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проєктів окремо має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

4. Ймовірні наслідки

В ході здійснення СЕО буде оцінено ймовірні наслідки реалізації Стратегії та Плану заходів, зокрема, будуть оцінені наслідки для таких компонентів:

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

- атмосферне повітря;
- водні ресурси;
- земельні ресурси;
- біорізноманіття;
- відходи;
- безпека життєдіяльності населення та його здоров'я;
- інфраструктура та матеріальні активи;
- рекреаційні зони та культурна спадщина;
- екологічне управління та моніторинг.

б) для територій із природоохоронним статусом:

об'єктів природно-заповідного фонду:

- Ландшафтний заказник місцевого значення «Крейдянська лісова дача»;
- Загальнозоологічний заказник місцевого значення «Лиман»
- Ботанічний заказник місцевого значення «Борисоглібський бір»
- Ботанічний заказник місцевого значення «Байрак»
- Ботанічний заказник місцевого значення «Ковиловий»
- Загальногеологічний заказник місцевого значення «Протопопівський»
- Ентомологічний заказник місцевого значення «Рибчине»
- Заповідне урочище місцевого значення «Бір»
- Регіональний ландшафтний парк місцевого значення «Ізюмська лука»
- Ландшафтний заказник місцевого значення «Савинська лісова дача»
- Комплексна пам'ятка природи місцевого значення «Юннатівська».

Можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок господарської діяльності будуть уточнені під час проходження СЕО.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

Реалізація Стратегії та Плану заходів не чинитиме транскордонного впливу на елементи довкілля, тому відсутня потреба в оцінці транскордонних наслідків.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено

У контексті стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів можуть бути розглянуті й інші сценарії розвитку: 1) гіпотетичний «нульовий» сценарій, за яким Стратегія та План заходів не затверджується та більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію в регіоні; 2) сценарій, який передбачає врахування в документі державного планування пропозицій та зауважень щодо покращення стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, які надійдуть за результатами громадського обговорення та консультацій з органами виконавчої влади Стратегії та Плану заходів та Звіту про стратегічну екологічну оцінку цих документів.

Гіпотетичний «нульовий» сценарій пов'язаний із збереженням нинішнього стану речей. Цей варіант виходить з того, що зміни практично не відбуватимуться. При цьому якісні показники відновлення і розвитку держави будуть залишатись малорухомими. А це стримує

реалізацію заходів з охорони та збереження компонентів довкілля і забезпечення збалансованого розвитку регіону.

У разі не затвердження Стратегії та Плану заходів можуть загальмуватися процеси, скеровані на екологічно збалансований соціально-економічний розвиток громади, що спричинятиме до збільшення викидів парникових газів в атмосферу, забруднення водних та земельних ресурсів, незворотної втрати рідкісних видів тварин і рослин, руйнування природоохоронних та заповідних територій, а також об'єктів культурної спадщини. Водночас може погіршитися і стан здоров'я населення через зниження рівня доступності та спроможності мережі закладів охорони здоров'я, падіння якості медичних послуг тощо.

Реалізація гіпотетичного «нульового» сценарію ілюструє значне загострення екологічних проблем, які не сприятимуть формуванню комфортних умов життєдіяльності населення та можуть спричинити до погіршення його здоров'я.

Відтак за результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетичного «нульового» сценарію розвиток Балаклійської міської територіальної громади буде ускладнений, і цей сценарій з високою ймовірністю може призвести до погіршення екологічної ситуації в громаді, що в кінцевому результаті негативно позначиться на здоров'ї населення.

Другий альтернативний сценарій передбачає затвердження проєкту Стратегії та Плану заходів, який враховуватиме обґрунтовані пропозиції та зауваження щодо покращення стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, які надійдуть за результатами громадського обговорення та консультацій з органами виконавчої влади Стратегії та Плану заходів та Звіту про їх стратегічну екологічну оцінку. Водночас цей сценарій може передбачати додаткові витрати ресурсів громади для його реалізації.

В аналізованому проєкті Стратегії та Плану заходів передбачено, що планування розвитку громади ґрунтується на врахуванні ключових викликів, які впливають на людину, інфраструктуру, безпекове середовище, економіку, довкілля, здоров'я населення тощо.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється з метою прогнозування коротко-, середньо- та довгострокового впливу реалізації планувального документа на середовище життєдіяльності населення громади, виявлення потенційних загроз довкіллю та шляхів пом'якшення їхнього впливу на довкілля та стан здоров'я населення.

Послідовність дій з розробки звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії та Плану заходів передбачає збір первинної статистичної інформації про поточний стан довкілля в розрізі впливу на основні його компоненти. Для проведення СЕО проєкту Стратегії та Плану заходів буде використана наступна інформація: доповіді про стан довкілля; статистична інформація; інформація, яка включена в інші акти законодавства, дотичні до проєкту ДДП; дані моніторингу стану довкілля; експертні оцінки; інша доступна інформація; проведення аналізу та оцінки впливу реалізації Стратегії та Плану заходів на окремі компоненти довкілля та стану здоров'я населення; консультації з громадськістю та органами державної влади з метою врахування в Стратегії та Плані заходів обґрунтованих зауважень та пропозицій.

Прогнозування соціально-економічних та екологічних процесів є важливим елементом стратегічного планування розвитку території. Тому всі етапи дослідження будуть проведені з врахуванням вимог нормативно-правових актів у сфері екологічної безпеки та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Для запобігання появі потенційних негативних наслідків виконання Стратегії та Плану заходів, а також зменшенні їх можливого негативного впливу пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, водні ресурси, земельні ресурси, поводження з відходами. Більшість заходів враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей Стратегії та Плану заходів.

Згідно з Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» встановлено використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями з дотриманням обов'язкових екологічних вимог:

- а) раціонального й економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;
- г) застосування біологічних, хімічних і інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища й безпеку здоров'я населення;
- д) збереження територій і об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні;
- е) здійснення заходів щодо збереження й невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Також будуть враховані заходи, спрямовані на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення, визначатимуться відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку

Структура звіту про стратегічну екологічну оцінку повинна враховувати вимоги статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» і містити наступну інформацію:

- 1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;
- 2) характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);
- 3) характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);
- 4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);
- 5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;
- 6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

- 7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;
- 8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);
- 9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- 10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);
- 11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції та строки їх подання

– Відділ економічного розвитку та інвестицій апарату виконавчого комітету Балаклійської міської ради Харківської області, адреса: вул. захисників України, 18, м. Балаклія, Ізюмський район, Харківська область, 64207, e-mail адреса: ekonomika_bmr@ukr.net та/або balgorsvet@ukr.net (з поміткою в темі листа «Пропозиції до заяви про СЕО»)

Строки подання: 10 днів з дати оприлюднення, тобто з 19.06.2025 по 30.06.2025 включно.